

Twitterowa propaganda Rosji

dr Łukasz Adamski

Czy krzesło kuchenne i krzesło elektryczne są podobnymi sprzętami – w końcu mają zbliżoną nazwę? O ile powyższe porównanie chyba nikogo nie przekona, o tyle manipulacje historyczne, oparte na podobnych chwytach, rozpoznać trudniej. Wykorzystuje to rosyjski MSZ, promując na Twitterze sfalszowaną historię Polski.

Media społecznościowe jako narzędzie manipulacji

Twitter na tle wielu innych mediów społecznościowych ma kilka cech specyficznych. Wiadomości tam zamieszczane są z zasady publiczne, a więc ich przeczytanie nie wymaga uprzedniej rejestracji na platformie. Ograniczenie długości wpisów do 280 znaków wymusza ich precyzję, z tym że równie oszczędnie muszą być formułowane pytania lub komentarze. Sprzyja to dyscyplinie dyskusji i pozwala zaoszczędzić sporo czasu. Ponadto Twitter bardzo sobie upodobali politycy i dziennikarze. Jedni dostrzegli w nim szansę na szybkie przekazanie opinii publicznej swojego stanowiska, drudzy – na dotarcie do odbiorców z nowościami politycznymi czy komentarzami. Z serwisu intensywnie zaczęły korzystać również instytucje publiczne, w tym świat dyplomacji – na Twitterze pojawiły się oficjalne profile ministrów czy ambasadorów, a także konta ministerstw spraw zagranicznych i placówek dyplomatycznych. W pewnych przypadkach państwa zaczęły wykorzystywać wpisy twitterowe do przekazywania komunikatów, które wcześniej wyrażano pismami dyplomatycznymi, czyli notami, albo artykułami prasowymi.

Popularność Twittera zaczęła jednak zachęcać do wykorzystania go jako narzędzia dezinformacji. W końcu wpisy, które zawierają kłamstwa bądź manipulacje, nie są przez nikogo zatwierdzane, a zanim inni użytkownicy tego medium zdołają je zde-maskować, mogą one dotrzeć do milionów osób. Niestety, manipulacjami zaczęli się zajmować również niektórzy dyplomaci, a nawet państwa.

Dobrym studium przypadku tego, jak jedno państwo za pomocą Twittera upowszechnia manipulacje na temat drugiego, są wpisy rosyjskiej dyplomacji o Polsce. Relacje obu państw, nacechowane dużą nieufnością już przed marcem 2014 r., po agresji Rosji na innego sąsiada Polski – Ukrainę – oraz uchwaleniu w Polsce ustawy nakazującej demontaż postawionych w okresie PRL pomników sławiących Armię Czerwoną w przestrzeni publicznej, stały się lodowate i sprowadzone głównie do spraw o podłożu historycznym. Miarą tego może być fakt, że na 137 tweetów o Polsce, opublikowanych przez rosyjską dyplomację na jej anglojęzycznym profilu twitterowym po marcu 2014 r., większość odnosiła się do historii.

Zanalizujemy więc niektóre z tweetów rosyjskiego MSZ, aby wykazać zawarte w nich manipulacje lub kłamstwa.

Fałszywa analogia i pozorna alternatywa

Rosyjska dyplomacja głosi pogląd, że Związkowi Sowieckiemu nie powinno się zarzucać podpisania 23 sierpnia 1939 r. układu o nieagresji z III Rzeszą, gdyż inne państwa europejskie, w tym Polska, również zawierały takie umowy z Niemcami. [Pakt Ribbentrop-Mołotow](#) niczym się przeto nie różni od podpisanej 26 stycznia 1934 r. polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy.

Czy rzeczywiście? Wniosek o podobieństwie jest wysnuty na podstawie zestawienia treści deklaracji polsko-niemieckiej, niezawierającej żadnych dodatkowych tajnych protokołów, z częścią jawną układu niemiecko-sowieckiego. Pominięty natomiast został tajny protokół do paktu Ribbentrop-Mołotow. Wytyczał on granicę „stref interesów” obu mocarstw w Europie Środkowej i Wschodniej, którą oba rządy miały respektować w razie „przekształceń terytorialnych” terenów Finlandii, Estonii, Łotwy, Litwy, Polski bądź Rumunii – czytaj: napaści Niemiec lub ZSRR na te państwa. Tym samym zapewniał agresorowi co najmniej życzliwą neutralność drugiej strony. **Porównanie jest więc niekompletne** – skupiając się na pozornych podobieństwach zewnętrznych, a nie uwzględniając tajnego protokołu, **pomija zasadniczą różnicę celu obu umów. Pierwsza była układem o nieagresji, druga – układem o agresji.** Tego rodzaju manipulacyjną argumentację (tzw. sofizmat) określa się jako fałszywą analogię.

MFA Russia @mfa_russia, Today attempts are being... 1.09.2019 r. [dostęp: 14.12.2020].
Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mfa_russia/status/1166198139691589633

MFA Russia
@mfa_russia
Russia government account

! Today attempts are being made in a number of western countries to equally blame both Hitler's Germany and the Soviet Union for the II World War breakout. Many of these countries are turning a blind eye to number of facts.

#WWII #History #Commemoration #USSR #Germany #Poland

Przetłumacz Tweeta

The text of the Non-aggression treaty between Germany and USSR (1939) is identical to that of the German-Polish treaty (1934).

6:25 PM · 1 wrz 2019 · Twitter Web App

44 Tweety podane dalej 24 Cytaty z Tweetów 65 Polubień

Tłumaczenie tweeta:

26 stycznia 1934 r. niemiecki minister spraw zagranicznych Konstantin von Neurath oraz polski ambasador Józef Lipski podpisali pakt o nieagresji pomiędzy Niemcami a Polską, znany jako pakt Piłsudski-Hitler. #Polska #Niemcy #Czechosłowacja #2WŚ

Winston Churchill o aneksji Zaolzia przez Polskę w 1938 r.: „Głodna niczym hiena Polska (...) dołączyła do grabieży i niszczenia państwa czechosłowackiego”.

Tłumaczenie tweeta:

W niektórych krajach zachodnich podejmowane są obecnie próby jednakowego obwiniania za wybuch II wojny światowej zarówno hitlerowskich Niemiec, jak i Związku Sowieckiego. Wiele tych krajów przymyka oko na pewne fakty. #2WŚ #historia #upamiętnienie #ZSRR #Niemcy #Polska”
Treść traktatu o nieagresji pomiędzy Niemcami a ZSSR (rok 1939) i treść układu niemiecko-polskiego (1934) są identyczne.

MFA Russia
@mfa_russia
Russia government account

! On January 26, 1934, Germany's Foreign Minister Konstantin von Neurath and Polish Ambassador to Germany Jozef Lipski signed a non-aggression pact between Germany and Poland known as the Pilsudski-Hitler Pact. is.gd/gZuj0l #Poland #Germany #Czechoslovakia #WWII

Przetłumacz Tweeta

Winston Churchill on the annexation of Těšín by Poland in 1938:

"Poland with hyena appetite <...> joined in the pillage and destruction of the Czechoslovak State".

 Russian Embassy, PL i 9 innych użytkowników

10:44 AM · 26 sty 2020 · Twitter Web App

81 Tweetów podanych dalej 18 Cytatów z Tweetów 124 Polubienia

MFA Russia @mfa_russia, On January 26, 1934, ... 26.01.2020 r. [dostęp: 14.12.2020].
Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mfa_russia/status/1221368246496047105

Russian Mission OSCE, @RF_OSCE, #ПравдаВторойМировой: 26 янв. 1934 г., 20.08.2019 г. [dostęp: 14.12.2020]. Dostępne w Twitter: https://twitter.com/RF_OSCE/status/163721312583503872

Russian Mission OSCE @RF_OSCE · 20 sie 2019
#ПравдаВторойМировой: 26 янв. 1934 г. между #Польша и нацистской #Германия заключен «пакт Пилсудского-Гитлера», который предполагал совместное нападение на #СССР. Именно этот договор позволил Германии подготовиться к войне, не опасаясь удара с Востока #TrueHistory

91 189 165

Tłumaczenie tweeta:

#Prawda o II wojnie światowej: 26 stycznia 1934 r. między #Polską a nazistowskimi #Niemcami został zawarty „pakt Piłsudski-Hitler”, który zakładał wspólną napaść na #ZSRR. To właśnie ta umowa pozwoliła Niemcom przygotować się do wojny bez obawy przed atakiem ze Wschodu.

#PrawdziwaHistoria.

Russian Embassy, @rusemb_pl, #Zacharowa: Z przykrością stwierdzamy, że w Polsce prawdziwa pamięć o II wojnie światowej jest coraz częściej zastępowana przez fałsz. Jesteśmy niezmiernie oburzeni szyderczym połączeniem wypaczonych interpretacji wydarzeń historycznych z próbami grania na najgłębszych uczuciach.

Russian Embassy, PL @rusemb_pl · 3 wrz 2020
#Zacharowa: Z przykrością stwierdzamy, że w Polsce prawdziwa pamięć o II wojnie światowej jest coraz częściej zastępowana przez fałsz. Jesteśmy niezmiernie oburzeni szyderczym połączeniem wypaczonych interpretacji wydarzeń historycznych z próbami grania na najgłębszych uczuciach.

МИД России @MID_RF · 3 wrz 2020

Государственный орган (Россия)

#Захарова: С сожалением вынуждены констатировать, что в Польше всё чаще истинная память о Второй мировой войне подменяется фарсом.

! Нас бесконечно возмущает глумливое сочетание извращенной интерпретации исторических событий с попытками сыграть на самых глубоких чувствах.

4 2 8

Warto też zwrócić uwagę, że w jednym z tweetów rosyjska dyplomacja dopuściła się kłamstwa, stwierdzając, iż układ polsko-niemiecki zakładał wspólną agresję obu państw na ZSRR. Ponadto użyła ona terminu: „pakt Piłsudski-Hitler”, nasuwającego skojarzenia ze zbitką nazwisk: Ribbentrop-Mołotow, a także wielokrotnie publikowała zdjęcie Józefa Piłsudskiego z Josephem Goebbelsem, które w rzeczywistości nie było zrobione przy okazji podpisania rzeczonyj deklaracji, ale kilka miesięcy później, podczas wizyty ministra propagandy III Rzeszy w Warszawie 13 czerwca 1934 r. Wszystko to ma dodatkowo wzmacniać wrażenie, iż polsko-niemiecka deklaracja o nieagresji w niczym nie była lepsza od paktu sowiecko-niemieckiego, ba – że samo utrzymywanie przez Polskę stosunków dyplomatycznych z Niemcami w 1934 r. było rzeczą naganną. O tym, że stosunki utrzymywały również wszystkie inne państwa, w tym sam ZSRR, rzecz jasna się nie wspomina.

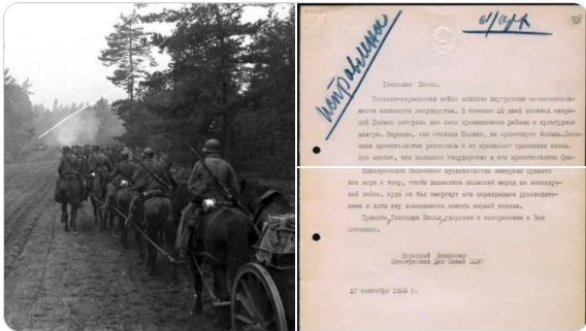
Jak zaś Rosja usprawiedliwia na Twitterze agresję 17 września 1939 r.? Nie może zaprzeczyć temu, że Armia Czerwona wkroczyła do Polski, gdy ta walczyła z Niemcami, i zajęła połowę kraju. Trudno jej też zakwestionować bezprawne wcielenie do ZSRR zajętych przez Armię Czerwoną wschodnich województw czy zbrodnie popełnione na ich mieszkańcach. Wybiera więc strategię opartą na kilku elementach.

MFA Russia @mfa_russia, The Soviet Union's decision..., 17.09.2019 r. | dostęp: 14.12.2020. | Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mfa_russia/status/1173949271047069698

MFA Russia @mfa_russia
Russia government account

The Soviet Union's decision was primarily dictated by national security concerns. There were two options: either German troops reach what used to be USSR's border with Poland, or they are stopped at a considerable distance from it. Read more [▶](https://bit.ly/2kh0fLc) bit.ly/2kh0fLc #TruthAboutWWII

Przetłumacz Tweets

Russian Embassy, PL i 9 innych użytkowników

3:18 PM · 17 wrz 2019 · Twitter Web App

24 Tweety podane dalej 7 Cytatów z Tweetów 47 Polubień

Tłumaczenie tweeta:

Decyzja ZSRR została podyktowana przede wszystkim kwestią bezpieczeństwa narodowego. Istniały dwie możliwości: albo niemieckie wojska dotrą do byłej granicy radziecko-polskiej, albo zostaną powstrzymane w znacznej odległości od niej. Czytaj dalej bit.ly/2kh0fLc #Prawdao2WŚ.

The #USSR was not in a state of war with #Poland, something that was recognised by the Western countries and the Polish government-in-exile. Neither #London nor #Paris qualified Soviet interference as an "aggression" and made no official protests. bit.ly/2klEDgL

Przetłumacz Tweeta

Estonian MFA i 9 innych użytkowników

10:06 PM · 17 wrz 2019 · Twitter Web App

61 Tweetów podanych dalej 73 Cytaty z Tweetów 91 Polubień

Tłumaczenie tweeta:

17 września 1939 r. #ArmiaCzerwona przekroczyła granicę z Rzeczpospolitą Polską. Wydarzenie to stanowi przedmiot debaty naukowej

Tłumaczenie tweeta:

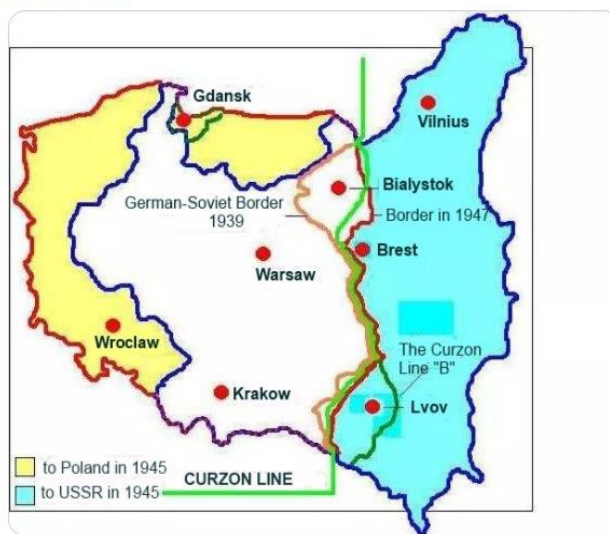
#ZSRR nie był w stanie wojny z #Polską, co uznały kraje Zachodu oraz polski rząd na uchodźstwie. Ani #Londyn, ani #Paryż nie zaklasyfikował sowieckiej interwencji jako „agresji”, nie złożyły one też oficjalnego sprzeciwu.

17 września 1939 r. Armia Czerwona rozpoczęła działania wojskowe we wschodniej Polsce.

On Sept.17, 1939, #RedArmy crossed the border with Polish Republic. This event has been subject of scientific debate goo.gl/ZxM3G2

Przetłumacz Tweeta

Военная история i 9 innych użytkowników

3:09 PM · 18 wrz 2017 · Twitter Web Client

47 Tweetów podanych dalej 168 Cytatów z Tweetów 58 Polubień

MFA Russia @mfa_russia, "The #USSR was not in a state...", 17.09.2019 r. [dostęp: 14.12.2020]. Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mfa_russia/status/1174052087744872449

MFA Russia @mfa_russia, "On Sept.17, 1939... #RedArmy", 18.09.2017 r. [dostęp: 14.12.2020]. Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mfa_russia/status/909766440730931201

MFA Russia
@mfa_russia

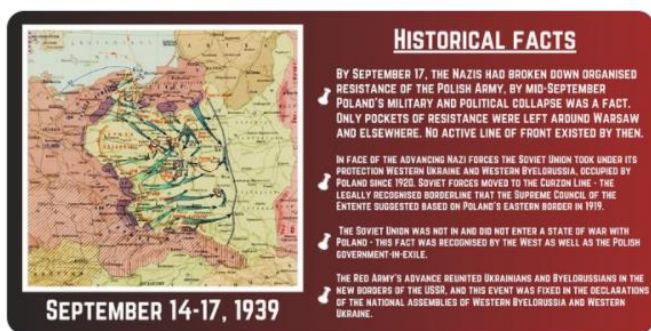
Russia government account

! A Reminder of Actual Historical Facts.

- By Sept 17, 1939 #Poland was defeated by the Nazis, only pockets of resistance left.
- The USSR took Western Byelorussia & Western Ukraine under its protection (occupied by Poland since 1920).

Read in detail: is.gd/z6iOa5

Przetłumacz Tweeta

Ministry of Foreign Affairs i 9 innych użytkowników

10:51 AM · 17 wrz 2020 · Twitter Web App

164 Tweety podane dalej 534 Cytaty z Tweetów 414 Polubień

Tłumaczenie tweeta:

Przypomnienie faktów historycznych:

- do 17 września 1939 r. #Polska została pokonana przez hitlerowców, pozostały jedynie nieliczne przyczółki oporu.
- ZSRR wziął pod opiekę Białoruś Zachodnią i Ukrainę Zachodnią (okupowane przez Polskę od roku 1920). Czytaj więcej: is.gd/z6iOa5.

MFA Russia @mfa_russia, A Reminder of Actual... 17/09/2020 r. [dostęp: 14.12.2020]. Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mfa_russia/status/1306516128643121152

↑ Tłumaczenie tweeta c.d.:

Fakty historyczne, 14–17 września 1939 r.

- Do 17 września 1939 r. hitlerowcy przełamali zorganizowany opór armii polskiej. W połowie września wojskowy i polityczny upadek Polski był faktem. Zostały jedynie nieliczne przyczółki oporu w okolicach Warszawy i w innych miejscach. Nie istniała już wtedy funkcjonująca linia frontu.
- W obliczu nadciągających sił hitlerowskich ZSRR wziął pod opiekę Białoruś Zachodnią i Ukrainę Zachodnią, okupowane przez Polskę od roku 1920. Wojska sowieckie przeszły w kierunku Linii Curzona, uznanej prawnie granicy zaproponowanej przez Radę Najwyższą Ententy na podstawie wschodniej granicy Polski z 1919 r.
- ZSRR nie był w stanie wojny z Polską, ani w ten stan nie wszedł. Fakt ten został potwierdzony przez Zachód oraz rząd polski na uchodźstwie.
- Nadejście Armii Czerwonej doprowadziło do ponownego zjednoczenia Ukraińców i Białorusinów w ramach nowych granic ZSRR, a wydarzenie to zapisano w uchwałach zgromadzeń narodowych Białorusi Zachodniej i Ukrainy Zachodniej.

Pierwszym elementem jest **przedstawianie skrajnie kontrowersyjnych i zasadniczo odrzucanych poza Rosją interpretacji przeszłości jako faktów, a więc czegoś, co obiektywnie zaszło i nie wymaga dalszej weryfikacji**. Aby lepiej zrozumieć różnicę między faktem a interpretacją, porównajmy takie stwierdzenia:

- Związkiem Sowieckim w czasie II wojny światowej kierował Józef Stalin,
- na czele Związku Sowieckiego w czasie II wojny światowej stał zbrodniarz Józef Stalin,
- na czele Związku Sowieckiego w czasie II wojny światowej stał przywódca postępowej ludności Józef Stalin.

W pierwszym przypadku mamy do czynienia z faktem, w drugim z interpretacją powszechnie podzielaną przez naukę i opinię publiczną demokratycznych państw europejskich oraz, generalnie, przez przyzwoitych ludzi. Trzecie zdanie to również interpretacja, tyle że promowana przez propagandę totalitarnego państwa.

MSZ Rosji wykorzystuje również terminologię mającą wskazywać na pokojowy charakter działań sowieckich. Nie ma więc mowy o napaści czy o agresji, natomiast używane są terminy takie jak „przekroczenie granicy”, „operacja wojskowa” lub „powstrzymanie działań wojsk niemieckich”. Pojawia się sugestia, że w świecie akademickim toczy się jakaś poważna debata o charakterze działań Armii Czerwonej. Wreszcie publikuje się zdjęcia, a więc materiał oddziałujący mocno na wyobraźnię, o charakterze propagandowym, mające wskazywać na wdzięczność miejscowej ludności wobec żołnierzy Armii Czerwonej.

Następnie stosuje się chwyt w postaci **tzw. fałszywej alternatywy**. Oto ZSRR jakoby miał do wyboru jedynie dwie strategie działania: przyglądanie się, jak Wehrmacht zajmuje całe terytorium Polski, albo też powstrzymanie ofensywy Wehrmachtu daleko od swoich granic. Manipulacja wynika z tego, że w rzeczywistości opcji działania było więcej. ZSRR mógł przecież na przykład pomóc Polsce w powstrzymaniu ofensywy niemieckich wojsk lub zachować życzliwą neutralność w nadziei, że polska armia utrzyma pod swoją kontrolą przynajmniej część terytorium, a ta obrona skłoni zachodnich aliantów do przyspieszenia ofensywy na zachodnim froncie wojny. W najgorszym razie mógł liczyć na to, że na wiosnę alianci pokonają Hitlera.

Przecież Stalin we wrześniu 1939 r. nie wiedział, że Hitler w 1940 r. pokona Francję, co wydłuży wojnę o kilka lat.

Aby przekonać odbiorców do tezy o pokojowym charakterze działań ZSRR, Rosja głosi też kolejne kłamstwo, że nawet rząd polski uznał, iż między Polską a ZSRR nie było stanu wojny. W istocie do zaistnienia stanu wojny z jakimś państwem nie jest wymagane jego ogłoszenie. Polska wojny Niemcom również nie wypowiedziała – konflikt zaczął się na skutek faktów dokonanych: przekroczenia granicy z Polską przez wojska niemieckie. Co innego konstatowanie agresji – prezydent Ignacy Mościcki w orędziu 17 września 1939 r. ogłosił, że Polska padła ofiarą sowieckiej napaści. 1 marca 1940 r. premier i Naczelnny Wódz tylko to stanowisko państwa polskiego potwierdził: „Zdradziła Rosja, idąc zbrojnie na pomoc Niemcom, uderzając nas w umówionym z nimi momencie, nożem w plecy. Odtąd jesteśmy w stanie wojny z Sowietami na równo z Niemcami” – powiedział gen. Władysław Sikorski w przemówieniu radiowym do Polaków. Zresztą również władze ZSRR w wewnętrznych dokumentach jakby przyznawały, że toczy się wojna – w końcu 5 marca 1940 r. nakazały egzekucję wziętych do niewoli polskich oficerów jako „jeńców wojennych”.

MSZ Rosji stosuje argumenty, które odwołują się do emocji – świadczy o tym stwierdzenie, że „ofensywa wojskowa Armii Czerwonej uratowała od ludobójstwa mieszkańców wschodniej Polski: Żydów, Ukraińców, Białorusinów i Polaków”. To również manipulacja, instrumentalizująca przy tym pamięć o Holokauście. Zwróćmy uwagę, że decyzja przywódców ZSRR o zajęciu we współdziałaniu z Niemcami wschodniej części państwa polskiego zapadła przed 17 września 1939 r., to jest wtedy, gdy Niemcy bynajmniej jeszcze nie zdecydowały o przeprowadzeniu Holokaustu – stało się to dopiero dwa lata później. Natomiast o ówczesnych zapatrywaniach kierownictwa ZSRR najlepiej świadczy przemówienie wygłoszone 31 października 1939 r. w sowieckim parlamencie przez Wiaczesława Mołotowa, przewodniczącego Rady Komisarzy Ludowych, a więc ówczesnego premiera. Skrytykował on wojnę, którą Francja i Wielka Brytania toczyły przeciwko Niemcom, w taki oto sposób: „Ideologię hitleryzmu, tak jak każdy inny system ideologiczny, można akceptować lub odrzucać, zależy to od poglądów politycznych. Jednak każdy zrozumie, że ideologii nie sposób zniszczyć siłą czy wytępić przez wojnę. Dlatego prowadzenie takiej wojny jak wojna o »zniszczenie hitleryzmu« pod pozorem walki o »demokrację« jest rzeczą nie tylko

bezsensowną, lecz także zbrodniczą”. Dodajmy jeszcze, że jak pokazał dalszy bieg wypadków historycznych, okupacja sowiecka wschodniej części państwa polskiego ostatecznie nie uchroniła przed ludobójstwem ludności żydowskiej oraz osób pochodzenia żydowskiego, mieszkających na tych terenach. Niemcy zajęli je bowiem latem 1941 r. i przystąpili do eksterminacji ludności żydowskiej.

Gdy zaś pewnych rzeczy nie da się obronić – na przykład zbrodni katyńskiej – to nie wspomina się o niej w tweetach rosyjskiego MSZ w ogóle.

What about?

Inną techniką manipulacyjną, do której w swoich działaniach rosyjski MSZ nader często się odwołuje, jest tzw. **whataboutism** (z ang. *what about*, czyli: „a co z...?”). Ma to na celu przekonanie odbiorców, iż zarzuty oponenta są niewiarygodne, gdyż on sam postępuje lub postępował w ten sam sposób. **Chcąc choć częściowo osłabić przekonanie, że ZSRR popełniał zbrodnie przeciwko Polsce i Polakom, Rosja głosi trzy poglądy:**

- a) że Polska „napadła” na nią w 1920 r.,
- b) że „okupowała” ziemie ukraińskie i białoruskie,
- c) oraz że sama anektowała w trakcie rozbioru Czechosłowacji część terytorium tego państwa, tzw. Zaolzie.

Russian Mission in Geneva, @mission_russian #Pompeo coincided his visit... 17.08.2020 r. [dostęp: 14.12.2020].
Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mission_russian/status/1295420729144598528

Tłumaczenie tweeta:

Na termin wizyty w #Polsce #Pompeo wybrał stulecie zwycięstwa w bitwie warszawskiej. Polska agresja przeciwko #Rosji i ten „cud nad Wisłą” pozwoliły #Warszawie na ostateczne zajęcie części terytoriów #ukraińskich, #białoruskich, #litewskich i #niemieckich.

MFA Russia
@mfa_russia

Russia government account

In 1938, Poland took part in the division of Czechoslovakia as a result of the Munich Pact signed by Britain and France with Hitler. Poland annexed part of Czechoslovakia, Teschen Silesia, in October.

More: bit.ly/2IY9ccM

#WWII #TruthAboutWWII #Poland #Czechoslovakia

Przetłumacz Tweeta

Winston Churchill on the annexation of Těšín by Poland in 1938:

"Poland with hyena appetite <...> joined in the pillage and destruction of the Czechoslovak State".

Russian Embassy, PL i 9 innych użytkowników

1:35 PM · 17 wrz 2019 · Twitter Web App

61 Tweetów podanych dalej 13 Cytatów z Tweetów 82 Polubienia

Tłumaczenie tweeta:

W 1938 r. Polska uczestniczyła w podziale Czechosłowacji w wyniku układu monachijskiego podpisanego przez Wielką Brytanię i Francję z Hitlerem. W październiku Polska dokonała aneksji Zaolzia będącego częścią Czechosłowacji. Więcej: bit.ly/2IY9ccM #2WŚ #Prawdao2WŚ #Polska #Czechosłowacja

Winston Churchill o aneksji Zaolzia przez Polskę w 1938 r.: „Głodna niczym hiena Polska (...) dołączyła do grabieży i niszczenia państwa czechosłowackiego

MFA Russia @mfa_russia, in 1938, Poland took part... [dostęp: 14.12.2020].
Dostępne w Twitter: https://twitter.com/mfa_russia/status/117392347478158336

Wykazanie manipulacji wymaga posiadania pewnej wiedzy historycznej i prawnej. Otóż w świetle prawa międzynarodowego obowiązującego już w latach trzydziestych XX wieku państwo nie mogło poszerzyć swoich granic o terytorium należące do innego państwa inaczej niż za jego zgodą. Aneksja, czyli jednostronne wcielenie w skład państwa jakiegoś obszaru zajętego w trakcie działań wojennych, była działaniem nielegalnym – prawnie taki obszar pozostawał nadal częścią państwa, do którego dotychczas należał, znajdując się pod czasową okupacją.

MSZ Rosji, rozumiejąc, że wcielenie wschodnich obszarów II Rzeczypospolitej do ZSRR było bezprawiem, nagłaśnia, że Armia Czerwona 17 września 1939 r. zajęła tak naprawdę „Ukrainę Zachodnią” i „Białoruś Zachodnią”, które – jak niekiedy dodaje wbrew stanowisku samego Związku Sowieckiego – były przez Polskę „okupowane” w rezultacie „agresji na Rosję” w 1920 r.

Przemilcza przy tym, że wojska polskie w 1919 i 1920 r. nie zajęły ani piędzi ziemi rosyjskiej, a sama Rosja już wcześniej zrzekła się praw do ziem, na których toczyła się wojna

z bolszewikami, a więc nie tylko Polski, lecz także terenów dzisiejszej Ukrainy i Białorusi. Stanowił o tym traktat brzeski zawarty przez Rosję z Niemcami i Austro-Węgrami w 1918 r. Potem rząd Lenina uznał Białoruś i Ukrainę za niepodległe państwa, z tym że rządzone, podobnie jak sama Rosja, przez sowiety (rady). I to właśnie trzy sowieckie państwa: Rosja, Ukraina i Białoruś, podpisały traktat pokojowy z Polską w Rydze w marcu 1921 r. Potwierdził on, że ziemie przez rosyjski MSZ określane jako „Białoruś Zachodnia” i „Ukraina Zachodnia” należą do państwa polskiego. Owszem, dzisiaj stanowią one zachodnią część Ukrainy i Białorusi, tyle że zmiana granic nastąpiła dopiero w 1945 r., a nie przed 17 września 1939 r.

Rosyjska dyplomacja, broniąc stanowiska wyrażanego m.in. w tweetach, wskazuje na skład etniczny ludności zajętych przez Armię Czerwoną obszarów. Można odpowiedzieć na to pytaniem, dlaczego kryterium etniczne ma być ważniejsze niż na przykład status prawny tych ziem jako części Polski, ważniejsze niż wola samej ludności, która przecież nie pragnęła przyłączenia do ZSRR. Co więcej, według urzędowych danych w 1939 r. w województwach anektowanych przez ZSRR jako „Białoruś Zachodnia”, a zaczynających się od Łomży, Białorusinów mieszkało 23%, natomiast Polaków – 49%. Z kolei na „Ukrainie Zachodniej” było 56% Ukraińców i 32% Polaków, wreszcie zaś na przekazanej bezprawnie Litwie Wileńszczyźnie Litwinów było 11%, a Polaków – 69%. Współcześni badacze wprowadzając z reguły uznają, że te urzędowe szacunki, oparte na spisie ludności z 1931 r., zawyżają nieco liczbę Polaków kosztem mniejszości narodowych, jednak nawet po ich korekcie o kilka punktów procentowych widać, że w północno-wschodnich województwach II RP Polacy stanowili większość ludności, a na dzisiejszej Ukrainie Zachodniej byli znaczącą mniejszością.

Chcąc pokazać, że Polska ma sporo na sumieniu, Rosja głosi tezę o „aneksji” przez Polskę Zaolzia. Obszar ten, o powierzchni około 900 km² i zamieszkaany w większości przez Polaków, do 1918 r. wchodził w skład Księstwa Cieszyńskiego. Po rozpadzie Austrii w listopadzie 1918 r. roszczenia do niego zgłosiła zarówno Polska, jak i Czechosłowacja, powołująca się na wielowiekową podległość tej części Śląska Królestwu Czeskiemu. W styczniu 1919 r. doszło nawet do kilkudniowej lokalnej wojny polsko-czechosłowackiej, którą przerwały wielkie mocarstwa. Spór miał rozstrzygnąć plebiscyt, którego jednak nie przeprowadzono, gdyż w 1920 r. decyzją tychże mocarstw Zaolzie zostało przyznane Czechosłowacji.

Gdy okazało się, że na konferencji monachijskiej Francja, Włochy, Wielka Brytania i Niemcy wymogły na Czechosłowacji odstąpienie części swojego obszaru Niemcom, Polska przekazała rządowi czechosłowackiemu żądanie przekazania Zaolzia, na co Praga się zgodziła. Prezydent Ignacy Mościcki, ogłaszając 11 października 1938 r. wcielenie tego przygranicznego obszaru w skład państwa polskiego, dysponował zgodą rządu czechosłowackiego – była więc to cesja (przekazanie terytorium), a nie aneksja. Jednak zważywszy na okoliczności zmuszenia Czechosłowacji przez Polskę do tej cesji, tuż po opuszczeniu jej w Monachium przez sojuszników, prezydent Lech Kaczyński w 2009 r., skądinąd w obecności Władimira Putina, przeproszał Czechów za ten brzydki postępek, nazywając go „grzechem”. Również historycy z reguły krytykują to jako działanie politycznie krótkowzroczne, a moralnie podłe. Rosja, rzecz jasna, o tym nic nie wspomina, celowo tworząc wrażenie, że to Polska nie rozliczyła się z własną historią.

Co Rosja chce osiągnąć?

Wobec tego wszystkiego nasuwa się pytanie: dlaczego Rosja tak broni postępowania totalitarnego państwa, jakim był ZSRR? Wielu Rosjan odczuwa dumę z osiągnięć ZSRR, zwłaszcza z jego roli w czasie II wojny światowej. Kult tzw. zwycięstwa jednoczy przytłaczającą większość Rosjan, toteż władze chcą wykazać, że bronią dobrego imienia ZSRR, utożsamianego z Rosją, z ojczyzną. Zresztą zarówno prezydent Władimir Putin, jak i większość jego najbliższych współpracowników, często wywodzących się jeszcze z sowieckich służb specjalnych ZSRR, bronią w ten sposób także własnych wyborów życiowych. **Polska**, która promuje intensywnie wiedzę o zbrodniach sowieckich oraz podkreśla agresywny, imperialistyczny charakter sowieckiej polityki zagranicznej w okresie II wojny światowej, **narusza więc główny mit historyczny putinowskiej Rosji**.

Z kolei w wymiarze międzynarodowym Rosja czerpie wiele ze swojego statusu wielkiego mocarstwa nabytego dzięki roli, którą ZSRR odegrał w czasie II wojny światowej. Ponadto Kreml zabiega o to, aby umacniać swoje wpływy w takich krajach jak na przykład Białoruś czy w zrusyfikowanych regionach Ukrainy przez odwoływanie się do wspólnej przeszłości w ramach ZSRR. W ocenie Kremla działania Polski i krajów Europy Środkowej, upowszechniające wiedzę o sowieckich zbrodniach, już

doprowadziły do znaczącej zmiany oceny ZSRR i jego roli w okresie II wojny światowej w społeczeństwach zachodnioeuropejskich. Utrudniają one Rosji prowadzenie polityki wobec byłych republik sowieckich, zwłaszcza Ukrainy i Białorusi.

Zauważmy też, że tweety rosyjskiego MSZ nie są raczej skierowane do Polaków – nad Wisłą zbyt rozpowszechniona jest wiedza o polskiej historii i o sowieckich zbrodniach. Podstawowym celem rosyjskiej dyplomacji nie jest też przekonanie innych państw i światowej opinii publicznej o prawdziwości wizji dziejów prezentowanej przez Rosję. Celem tych tweetów jest natomiast sianie wątpliwości. **Kreml będzie zadowolony, gdy inne państwa, w tym sojusznicy Polski, zaczną żywić wątpliwości co do rzetelności argumentów historycznych, przedstawianych przez Polskę i inne kraje, skrzywdzone przez sowiecki totalitaryzm.** Dlatego tak ważna jest umiejętność rozkładu twierdzeń rosyjskiej dyplomacji na czynniki pierwsze i zdolność do wykazania ich manipulacyjnego charakteru.

Redakcja: Anna Kaniewska